

Organisasjons- og finansmodeller

Beskrivelse

Kommunalt foretak

Egen enhet
med eget styre,
men ikke eget

Interkommunalt selskap

Samarbeid
mellom flere
kommuner,
regulert av IKS-
loven.

Aksjeselskap

Eget
rettssubjekt
med begrenset
ansvar.
Kommunen kan
være eneste
aksjonær.

Ideelt aksjeselskap

Brukes ofte til
kultur- og
samfunnsprosj
ekter, som
pilegrimssatsni
ng. Kommunen
kan være
eneste
aksjonær.

Kommersielt aksjeselskap

Et aksjeselskap med formål om økonomisk gevinst. Kommunen kan være eneaksjonær eller dele eierskap med andre.

Stiftelse

Egnet for frivillighetsbas

Forvaltningsmodell

Aktiviteten er en del av kommunens ordinære administrasjon og underlagt kommunedirektørens instruksjonsmyndighet.

Samvirkeforetak

Et foretak eid av

Andre ikke juridiske personer

Enheter uten eget rettssubjekt, men som kan registreres for administrative formål (f.eks. prosjektgrupper, råd, utvalg).

Administrativ enhet offentlig sektor

En intern enhet i

Prosjektorganisering

Midlertidig organisasjonsform for å gjennomføre avgrensede oppgaver, ofte med ekstern finansiering.

Etatsmodell

Aktiviteten er en del av kommunens ordinære administrasjon og underlagt kommunedirektørens instruksjonsmyndighet.

KILDER

Altinn – Valg av organisasjonsform

<https://info.altinn.no/starte-og-drive/starte/valg-av-organisasjon/>

Brønnøysundregistrene – Typer organisasjoner

<https://www.brreg.no/en/business-2/types-of-organisation/>

Regjeringen.no – Kommuneloven og samarbeidsformer

<https://www.regjeringen.no/no/tema/kommuner-og-regioner/ko>

Fagforbundet – Kommunal økonomi og samarbeid

<https://www.fagforbundet.no/a/375304/>

Fordeler

Mer selvstendig drift enn etat.

Styret kan ta beslutninger uavhengig av
kommunedirektøren.

Egnet for tjenester med forretningspreg.

Egnet for oppgaver som krever stordrift (f.eks.
renovasjon, brannvesen).

Felles ansvar og ressursdeling.

Eget styre og administrasjon.

Høy grad av fleksibilitet og profesjonalisering.

Mulighet for ekstern finansiering og samarbeid.

Kan ansette og operere mer fritt.

Tydelig formål og fleksibel drift.

Mulighet for å søke eksterne midler.

Kan operere uavhengig av kommunal byråkrati.

Eget rettssubjekt med begrenset ansvar.

Fleksibel drift og profesjonell styring.

Mulighet for kommersiell virksomhet og ekstern finansiering.

Kan skille ut risikofylt virksomhet fra kommunens kjerneoppgaver.

Stor grad av autonomi.

Godt egnet for frivillig innsats og lokal forankring.

Sterk politisk styring og kontroll.

Enkelt å integrere med øvrige kommunale tjenester

Lavere administrasjonskostnader.

Demokratisk styring (én stemme per medlem).

Ingen krav til aksjekapital.

Overskudd fordeles etter bruk, ikke kapital.

Egnet for samarbeid mellom flere aktører (f.eks. pilegrimssatsning, næringsutvikling).

Enkel etablering og lavt byråkrati.

Egnet for midlertidige tiltak eller interne samarbeidsformer.

Kan brukes til å organisere tverrfaglige initiativ.

Full kommunal kontroll og integrasjon.

Egnet for kjerneoppgaver og offentlig tjenesteyting.

Enkelt å etablere og endre.

Fleksibel og målrettet.

Egnet for utviklingsarbeid og pilotprosjekter.

Kan organiseres internt eller som samarbeid med eksterne.

Sterk politisk styring og kontroll.

Enkelt å integrere med øvrige kommunale tjenester.

Lavere administrasjonskostnader.

[isform/](#)

mmunalrett-og-kommunal-inndeling/kommunelove

Ulemper

Kommunen har fortsatt økonomisk ansvar.

Kan skape avstand til politisk styring.

Krever mer administrasjon og kompetanse.

Krever god eierstyring og tillit.

Kan være komplisert å styre politisk.

Risiko for manglende demokratisk kontroll.

Svakere politisk styring.

Kan gå konkurs – kommunen har ikke ansvar utover aksjekapital.

Mindre innsyn og kontroll fra kommunestyret.

Avhengig av tillit og engasjement.

Krever profesjonell ledelse og styre.

Kan være utfordrende å integrere med kommunens øvrige tjenester.

Mindre politisk kontroll og innsyn.

Risiko for målkonflikt mellom samfunnsoppdrag og kommersiell drift.

Krever kapital (min. 30 000 kr) og profesjonell ledelse.

Begrenset økonomisk handlingsrom.

Avhengig av ekstern finansiering.

Mindre attraktivt for investorer.

Kan være krevende å etablere og drive uten kommersiell motivasjon.

Krever bredt medlemsengasjement og god forankring

Enheter uten eget rettssubjekt, men som kan registreres for administrative fo

Ikke egnet for økonomisk virksomhet.

Ingen selvstendig rettslig status – kommunen står ansvarlig.

Begrenset fleksibilitet og synlighet.

Ingen selvstendighet eller fleksibilitet.

Ikke egnet for samarbeid med eksterne aktører.

Kan være tungrodd ved behov for innovasjon eller rask omstilling.

Tidsbegrenset – utfordrende å sikre videreføring.

Krever tydelig styring og avgrensning.

Kan skape usikkerhet for ansatte og samarbeidspartnere.

Lite fleksibilitet.

Begrenset mulighet for ekstern finansiering.

Kan være tungrodd ved behov for raske beslutninger.

2018/interkommunalt-samarbeid/oversikt-over-ulike-samarbeidsmodeller

Finansieringsformer

Kommentarer

Kommunale bevilgninger, statlige tilskudd, brukerbetaling

Kommunen hefter for forpliktelser. Eget for tjenester med forretningspreg.

Kommunale/fylkeskommunale tilskudd, brukerbetaling

Felles ansvar mellom kommuner. Krever god eierstyring.

Egeninntjening, prosjektmidler, kommunale tilskudd, statlige tilskudd

Kan hente ekstern kapital. Kommunen har begrenset ansvar.

Tilskudd fra kommune/fylke/stat, prosjektmidler, gaver, egeninntekt

Brukes ofte til kultur og samfunnsprosjekter.

Egeninntjening, lån, investeringer, evt. kommunalt eierskap

Høyere risiko, men kan gi avkastning.

Gaver, tilskudd, prosjektmidler, avkastning av kapital

Kan ikke ha eiere. Langsiktig og verdibasert.

Kommunale budsjettmidler, statlige rammetilskudd, brukerbetaling (der det er aktuelt)

Fullt integrert i kommunen. Ingen ekstern finansiering. Egnert for kjerneoppgaver som skole, helse, teknisk drift.

Medlemsinnskudd, egeninntekt, tilskudd

Overskudd fordeles etter bruk. Kommuner kan være medlemmer.

Kommunal internfinansiering

Brukes til råd, utvalg, prosjektgrupper. Ikke egnet for økonomisk virksomhet.

Kommunal basisfinansiering

Fullt integrert i kommunen. Ingen ekstern finansiering.

Prosjektmidler (stat, fylke, kommune, EU), gaver, Midlertidig. Krever tydelig styring. Lite egnet for varig fond drift.

Kommunale budsjettmidler, statlige rammetilskudd, brukerbetaling (der det er aktuelt)

Fullt integrert i kommunen. Ingen ekstern finansiering. Egnert for kjerneoppgaver som skole, helse, teknisk drift.

/id2994459/

Måloppnåelse

Muligheter for eksterne tilskudd/pro sjekt

Fleksibilitet med tanke på kommersiell drift/sesongvariasjoner

Minimerer økonomisk risiko

**sikrer
forutsigbarh
et over tid**

**sikrer
forpliktende
samarbeid over
tid**

**Sikre kort
beslutningsvei**☐☐☐☐☐☒☐☐☒☒☒

Vurdering

Brukes som driftsorganisasjon for å løse kommunale oppgaver, finansiert med kommunale tilskudd

Brukes som driftsorganisasjon for å løse kommunale oppgaver, finansiert med kommunale tilskudd i samarbeid med andre kommuner med tilsvarende behov.

kan ta ut utbytte

Har prøvd, ikke aktuelt

Ingen medlemmer per dags dato, uaktuell modell

eg ikke for langsiktige perspektiver med stabil drift over tid.

eg ikke for langsiktige perspektiver med stabile drift over tid

Egnet for utførign av kjerneoppgaver i kommunen